

WOJEWODA ŚLĄSKI

NPII.4131.1.96.2024

Katowice, dnia 15 lutego 2024 r.

Rada Powiatu Pszczyńskiego

ROZSTRZYGNIĘCIE NADZORCZE

Na podstawie art. 79 ust. 1 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2024 r. poz. 107)

stwierdzam nieważność

uchwały Nr LXI/482/23 Rady Powiatu Pszczyńskiego z dnia 22 listopada 2023 r. w sprawie ustalenia stawek opłat za usunięcie pojazdu z drogi na obszarze Powiatu Pszczyńskiego i jego przechowywanie na parkingu strzeżonym oraz wysokości kosztów w przypadku odstąpienia od usunięcia pojazdu w roku 2024, w części określonej w:

- 1) § 1 uchwały w zakresie sformułowania „(brutto)”,
- 2) § 2 uchwały w zakresie sformułowania „(brutto)”,

– jako sprzecznej z art. 130a ust. 6 w zw. ust. 5f ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. Prawo o ruchu drogowym (Dz. U. z 2023 r. poz. 1047 ze zm.), dalej jako „ustawa”, oraz z art. 15 ust. 6 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (Dz. U. z 2023 r. poz. 1570 ze zm.).

Uzasadnienie

Na sesji w dniu 22 listopada 2023 r. Rada Powiatu Pszczyńskiego podjęła uchwałę Nr LXI/482/23 w sprawie ustalenia stawek opłat za usunięcie pojazdu z drogi na obszarze Powiatu Pszczyńskiego i jego przechowywanie na parkingu strzeżonym oraz wysokości kosztów w przypadku odstąpienia od usunięcia pojazdu w roku 2024, dalej jako: „uchwała”.

W podstawie prawnej uchwały wskazano m.in. art. 130a ustawy.

Uchwała została doręczona organowi nadzoru w dniu 16 stycznia 2024 r. (przekazana przez Regionalną Izbę Obrachunkową w Katowicach).

W toku badania legalności przedmiotowej uchwały organ nadzoru stwierdził, iż jest ona w części niezgodna z prawem.

Zgodnie z art. 130a ust. 6 ustawy – *Rada powiatu, biorąc pod uwagę konieczność sprawnej realizacji zadań, o których mowa w ust. 1-2, oraz koszty usuwania i przechowywania pojazdów na obszarze danego powiatu, ustala corocznie, w drodze uchwały, wysokość opłat, o których mowa w ust. 5c, oraz wysokość kosztów, o których mowa w ust. 2a. Wysokość kosztów, o których mowa w ust. 2a, nie może być wyższa niż maksymalna kwota opłat za usunięcie pojazdu, o których mowa w ust. 6a. Natomiast z art. 130a ust. 2a i ust. 5c ustawy wynika, że: Od usunięcia pojazdu odstępuje się, jeżeli przed wydaniem dyspozycji usunięcia pojazdu lub w trakcie usuwania pojazdu ustaną przyczyny jego usunięcia. Jeżeli wydanie dyspozycji usunięcia pojazdu w przypadkach, o których mowa w ust. 1-2, spowodowało powstanie kosztów, do ich pokrycia jest obowiązany właściciel pojazdu. (...) Pojazd usunięty z drogi w przypadkach określonych w ust. 1-2 oraz art. 140ad ust. 7 umieszcza się na wyznaczonym przez starostę parkingu strzeżonym do czasu uiszczenia opłaty za jego usunięcie i parkowanie, z uwzględnieniem ust. 7. Przepisem art. 130a ust. 6a ustawy wprowadzono z kolei maksymalną wysokość stawek kwotowych opłat, o których mowa w ww. ust. 5c, z tym że zgodnie z art. 130a ust. 6b ustawy: *Maksymalne stawki opłat określone w ust. 6a, obowiązujące**

w danym roku kalendarzowym ulegają corocznie zmianie na następny rok kalendarzowy w stopniu odpowiadającym wskaźnikowi cen towarów i usług konsumpcyjnych w okresie pierwszego półrocza roku, w którym stawki ulegają zmianie, w stosunku do analogicznego okresu roku poprzedniego. Wiążące dla rady powiatu maksymalne stawki na rok 2024 ogłoszone zostały w wydanym na podstawie art. 130a ust. 6c ustawy obwieszczeniu Ministra Finansów z dnia 2 sierpnia 2023 r. w sprawie ogłoszenia obowiązujących w 2024 r. maksymalnych stawek opłat za usunięcie pojazdu z drogi i jego parkowanie na parkingu strzeżonym (M.P. poz. 805) i wynoszą:

- 1) rower lub motorower: za usunięcie - 166 zł, za każdą dobę przechowywania - 32 zł;
- 2) motocykl: za usunięcie - 324 zł, za każdą dobę przechowywania - 43 zł;
- 3) pojazd o dopuszczalnej masie całkowitej do 3,5 t: za usunięcie - 697 zł; za każdą dobę przechowywania - 60 zł;
- 4) pojazd o dopuszczalnej masie całkowitej powyżej 3,5 t do 7,5 t: za usunięcie - 871 zł, za każdą dobę przechowywania - 79 zł;
- 5) pojazd o dopuszczalnej masie całkowitej powyżej 7,5 t do 16 t: za usunięcie - 1230 zł, za każdą dobę przechowywania - 112 zł;
- 6) pojazd o dopuszczalnej masie całkowitej powyżej 16 t: za usunięcie - 1813 zł, za każdą dobę przechowywania - 199 zł;
- 7) pojazd przewożący materiały niebezpieczne: za usunięcie - 2205 zł, za każdą dobę przechowywania - 290 zł;
- 8) hulajnoga elektryczna lub urządzenie transportu osobistego: za usunięcie - 166 zł, za każdą dobę przechowywania - 32 zł.

Ustanawiając wysokość opłat za usunięcie pojazdu z drogi i jego przechowywanie, w § 1 uchwały Rada przyjęła: *Ustalić opłatę za usunięcie pojazdu z drogi w roku 2024 w wysokości (brutto): (...), natomiast w § 2 uchwały przyjęto: Ustalić opłatę za każdą dobę przechowywania pojazdu usuniętego z drogi w roku 2024 w wysokości (brutto): (...).*

W ocenie organu nadzoru Rada Powiatu w sposób nieuprawniony przyjęła w § 1 oraz w § 2 uchwały, że opłaty określone w jej treści zostały wyrażone w kwotach brutto. Należy podkreślić, że zgodnie z art. 130a ust. 5f ustawy *usuwanie pojazdów oraz prowadzenie parkingu strzeżonego dla pojazdów usuniętych w przypadkach, o których mowa w ust. 1-2, należy do zadań własnych powiatu. Starosta realizuje te zadania przy pomocy powiatowych jednostek organizacyjnych lub powierza ich wykonywanie zgodnie z przepisami ustawy z dnia 11 września 2019 r. - Prawo zamówień publicznych. Zgodnie natomiast z art. 130a ust. 6e ustawy opłaty, o których mowa w ust. 6, stanowią dochód własny powiatu. Ponadto należy wskazać, że zgodnie z art. 15 ust. 6 ustawy o podatku od towarów i usług nie uznaje się za podatnika organów władzy publicznej oraz urzędów obsługujących te organy w zakresie realizowanych zadań nałożonych odrębnymi przepisami prawa, dla realizacji których zostały one powołane, z wyłączeniem czynności wykonywanych na podstawie zawartych umów cywilnoprawnych. Jednostki samorządu terytorialnego są podatnikami podatku od towarów i usług w zakresie tych czynności, które mają charakter cywilnoprawny, to znaczy takich, które są przez nie realizowane na podstawie umów cywilnoprawnych. Będą to zatem wszystkie realizowane przez te jednostki czynności w sferze ich aktywności cywilnoprawnej, w szczególności czynności sprzedaży, zamiany (nieruchomości i ruchomości), wynajmu czy dzierżawy. Czynności usunięcia pojazdu, a także przechowywania na parkingu strzeżonym, nie wynikają z zawartych umów cywilnoprawnych, a stanowią realizację uprawnień nałożonych przez przepisy prawa. Powiat w zakresie tych czynności nie działa jako podatnik podatku VAT. Jak stwierdził Naczelny Sąd Administracyjny w wyroku z dnia 9 marca 2021 r., sygn. akt I FSK 607/20 (publ. LEX nr 3179156): Nie może być uznana za podatnika podatku od towarów i usług jednostka samorządu terytorialnego, która wykonuje określone działania w sferze imperium (realizując powierzone jej zadania) i nie działa w tym zakresie na zasadach komercyjnych (mogących zakłócać reguły konkurencji). W ocenie organu nadzoru brak jest zatem podstawy do określania w przedmiotowej uchwale wysokości opłat i kosztów w kwotach brutto, skoro nie stanowią one przedmiotu opodatkowania. Tym samym zawarcie we wprowadzeniu do wyliczenia przepisów § 1 i § 2 uchwały sformułowania „brutto”*

należy uznać za sprzeczne z prawem, to jest z art. 130a ust. 6 w zw. ust. 5f ustawy oraz z art. 15 ust. 6 ustawy o podatku od towarów i usług.

Powyżej opisane uchybienie należy zaliczyć do kategorii istotnych naruszeń prawa. Za istotne naruszenie prawa uznaje się uchybienie prowadzące do skutków, które nie mogą być tolerowane w demokratycznym państwie prawnym. Istotne naruszenie prawa powoduje, że akt pozostaje w wyraźnej sprzeczności z określonym przepisem prawnym, a sprzeczność ta jest oczywista, bezpośrednia, i wynika wprost z porównania treści przepisu z ocenianą regulacją. Chodzi tu o wady kwalifikowane, z powodu których cały akt lub jego część nie powinien wejść w ogóle do obrotu prawnego. W takiej sytuacji konieczne jest stwierdzenie nieważności aktu, czyli jego wyeliminowanie z obrotu prawnego z mocą *ex tunc*, co powoduje, że dany akt, czy jego część nie wywołuje skutków prawnych od daty jego podjęcia (zob. wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie z dnia 7 marca 2017 r., sygn. akt II SA/Wa 2197/16, wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Opolu z dnia 24 stycznia 2019 r., sygn. akt II SA/Ol 859/18, wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gdańsku z dnia 9 stycznia 2019 r., sygn. akt II SA/Gd 693/18; CBOSA).

Przepis art. 79 ust. 1 ustawy o samorządzie powiatowym stanowi, iż uchwała organu powiatu sprzeczna z prawem jest nieważna. O nieważności uchwały w całości lub w części orzeka organ nadzoru w terminie nie dłuższym niż 30 dni od dnia jej doręczenia organowi nadzoru.

Organ nadzoru wskazuje, że możliwe jest doprowadzenie do stanu zgodnego z prawem poprzez wyeliminowanie jedynie wyżej wymienionych części uchwały.

Mając powyższe na uwadze, stwierdzenie nieważności uchwały Nr LXI/482/23 Rady Powiatu Pszczyńskiego z dnia 22 listopada 2023 r. w sprawie ustalenia stawek opłat za usunięcie pojazdu z drogi na obszarze Powiatu Pszczyńskiego i jego przechowywanie na parkingu strzeżonym oraz wysokości kosztów w przypadku odstąpienia od usunięcia pojazdu w roku 2024 - w części wskazanej na wstępie, należy uznać za uzasadnione i konieczne.

Pouczenie:

Na niniejsze rozstrzygnięcie nadzorcze służy skarga do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gliwicach, za pośrednictwem Wojewody Śląskiego, w terminie 30 dni licząc od dnia doręczenia rozstrzygnięcia.

Stwierdzenie nieważności uchwały wstrzymuje jej wykonanie z mocy prawa, w zakresie objętym stwierdzeniem nieważności, z dniem doręczenia rozstrzygnięcia nadzorczego.

Z up. Wojewody Śląskiego

Iwona Andruszkiewicz
Wydział Nadzoru Prawnego - Zastępca Dyrektora
Wydziału Nadzoru Prawnego